

Posudek na bakalářskou práci Hany Kavánkové „Politický systém Egyptské arabské republiky“

Na úvod posudku musím přiznat, že při prvním kontaktu s předloženou prací, resp. po prvním přečtení jejího názvu, mně pojala obava, že jde o klasický příklad práce se širokým tématem a naprosto nezvládnutým obsahem. Po prostudování práce musím konstatovat, že se mé obavy nenaplnily. Obsahová stavba, komplexnost a zároveň solidní míra originality, to vše jsou přednosti předložené práce. Autorka podala zajímavý a propracovaný obraz historie a současnosti egyptského politického systému. Ale co více, aplikovala i základní proměnné (institute), se kterými pracuje moderní teorie demokracie, především pak její klasik Robert A. Dahl. Vyhnula se tak důležitému riziku každé bakalářské práce, která se zabývá popisem (nebo v lepším případě analýzou) konkrétního politického systému – tj. samoučelnosti.

Autorka nejprve přibližuje historické kořeny moderního egyptského politického systému, poté se zabývá stranickým systémem, ústavně-právními principy a volebním systémem. V části o volebním systému se autorka navíc pustila i do srovnání s volebními pravidly dvou kulturně a politicky blízkých zemí – Tuniska a Jordánska. Celé srovnání je vhodně zařazeno, neboť dokresluje jedno z důležitých specifíků Egyptské arabské republiky. Navíc toto specifikum je dobře voleným dokladem „nestandardnosti“ moderní egyptské demokracie. Tyto části byly zpracovány solidně a mají zejména empirický charakter.

Nejvýše na předložené práci hodnotím kapitulu 5, která se zabývá stavem demokracie v současném Egyptě. Autorka zde dokazuje svoji dobrou obeznámenost s Dahlovou teorií polyarchie i řadou pramenů k problematice politického systému Egyptské arabské republiky. Postupně se zabývá všemi sedmi Dahlovými „polyarchickými“ institucemi. Zde je na místě jedna terminologická výtka. Autorka totiž píše o „kritériích“, ve skutečnosti ale jde o sedm institucí, které jsou nezbytné pro uspokojení pěti kritérií pro klasifikaci politického systému jako polyarchie. (viz Dahl, R: Demokracie a její kritici, Praha, 1995, str. 202-204). Vylučovací metodou dochází k tomu, že z těchto institucí (kritérií) je zcela splněna pouze jediná – volení úředníci. Soudí tak na základě faktu, že hlava výkonné moci – prezident – je skutečně přímo volen. Všech ostatních šest institucí (kritérií) podle autorky zcela splněno není, byť v některých případech (např. svobodné a spravedlivé volby) došlo v posledních letech k výrazným krokům směrem k naplnění. Na základě nenaplnění sedmi Dahlových institucí (kritérií) pak autorka dospívá k závěru, že v případě Egypta „se jedná o autoritářský systém, který zcela zásadně omezuje svobodu a práva jednotlivců“. Vzhledem k tomu, co autorka píše hned na následujících řádcích, ale také na v úvodu a závěru své práce o problematice demokracie a islámu, se mi zdá její tvrzení až příliš příkré a „západní“. Na toto hodnocení má však autorka podle mého názoru právo. Při obhajobě by bylo dobré soustředit se právě na tuto problematiku, která je v celé předložené práci bezesporu klíčová.

Předložený text bakalářské práce hodnotím jako nadprůměrný, rozhodě schopný obhajoby. Autorka prokázala velmi solidní míru znalostí i notnou dávku přemýšlivosti a originality, dávku, která při bakalářské práci není pravidlem. Navrhuji, aby její práce byla hodnocena stupněm výborně.

Praha, 9. června 2006

Mgr. Ladislav Mrklas